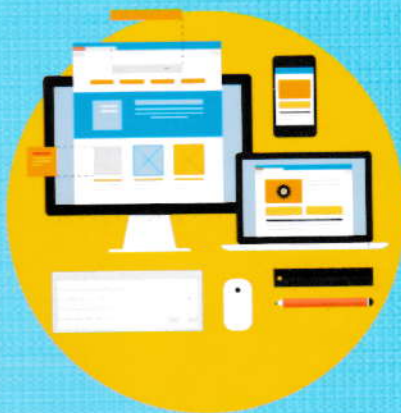

Boymurodov A.X.

PEDAGOGIK WEB DIZAYN

**Toshkent
2024**

004.
B-80.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

Boymurodov A.X.

PEDAGOGIK WEB DIZAYN

70110602 - Ta'limda axborot texnologiyalari Magistratura
mutaxassisligi uchun
O'QUV QO'LLANMA

Toshkent
«Ilm nurlı kitob»

2024 O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLY TA'LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI
AXBOROT RESURS MARKAZI

—111967/28—

UO'K 004.424
KBK 32.973.202
B-80

Boymurodov A.X. Pedagogik web dizayn. O'quv qo'llanma. –
T.: "Ilm nurli kitob", 2024. 164 b.

Taqrizchilar:

Xurramov A.J. - *p.f.f.d. (PhD).*

Panjiyev S.A. - *p.f.f.d. (PhD).*

Ushbu o'quv qo'llanma 70110602 – Ta'limda axborot texnologiyalari magistratura mutaxassisligi talabalari uchun pedagogic web dizayn zaruriy bilimlari majmuasi (tushunchalar, web dastriy vositalari vositalari, web sayt va ilovalarini yaratish usullari va boshqalar) bilan tanishtirish borishni ta'minlash. Internet tarmog'i xizmatlari, web – texnologiyalar, ta'limiy Internet resurslari, ta'limiy Internet resurslar yaratish texnologiyasi, ta'limiy Internet resurslarining asosiy tushunchalarini o'zlashtirish borishini ta'minlashdir. Shunindek magistrarga ta'limiy web sayt va ilovalarini dizaynni ishlab chiqish bilan tanishtirish, kasbiy faoliyatga oid muammolar yechimini topishda web texnologiyalari va vositalarini tushuntirish va o'quv jarayonlariga qo'llanishlarini qo'llanishlarini asoslab berish.

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalari vazirligining 2024-yil 25 iyundagi 218-sonli buyrug'iga asosan o'quv qo'llanma sifatida nashrga tavsiya etilgan.

ISBN 978-9910-9397-3-0

Mundarija

So'z boshi.....	4
1-Mavzu. Pedagogik web dizayn fani maqsadi va vazifalari	5
2-Mavzu. Web-texnologiyalar va ularning tasnifi	17
3-Mavzu. Web-dizaynning dasturiy va uskunaviy vositalari	26
4-Mavzu. Ta'limiy Internet resurslar: sayt va portal tuzilmasi va asosiy xizmatlari	41
5-Mavzu. Onlayn ta'lim resurslarini pedagogik loyihalash	54
6-Mavzu. Ta'limiy Internet resursning o'quv maqsadlari va mazmunini	60
7-Mavzu. Axborotni tasvirlash shaklini tanlash, foydalanuvchi interfeysini loyihalash	68
8-Mavzu. Bilimlarni nazorat qilish onlayn resurlari	73
9-Mavzu. Web-fayllar	83
10-Mavzu. HTML va unda ishlash asoslari	87
11-Mavzu. Matnli axborotni formatlash va Web-sahifaga joylashtirish	96
12-Mavzu. Flash –texnologiyasi asoslari	103
13-Mavzu. Macromedia Dreamweaver MX Web-muhariri.....	115
14-Mavzu. CMS texnologiyalar yordamida ta'limga oid web sahifa tayyorlash	121
15-Mavzu. Web serverlar uskunaviy ta'minoti	135
GLOSSARIY	149

So'z boshi

Yurtimizda davlatimiz rahbari boshchiligida ta'lim sohasini tubdan isloh qilish, ayniqsa, yoshlarni oliy ta'lim bilan qamrab olish darajasini oshirish borasida keng ko'lamlı ishlar amalga oshirilmoqda. Oliy ta'limni sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish maqsadida O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi va boshqa bir qator me'yoriy hujjatlar qabul qilindi, muhim chora-tadbirlar tizimli ravishda amalga oshirib borilmoqda.

Ta'lim-tarbiya va o'quv jarayonida axborot ta'lim texnologiyalaridan keng foydalanish talabalarga soha obyekti va predmeti haqida ma'lumot berish samaradorlini oshirish bilan bir qatorda ularning ongida jarayonlar yuzasidan dastlabki tushunchalarning shakllaniga ham yordam beradi.

Hozirgi kundagi eng oliy talab pedagogik ta'lim samaradorligini oshirish, bevosita aloqador bo'lgan bir qator hozirgacha yechimini topmagan muammolar mavjudligini inobatga olib, ta'lim sohasidagi muammolarni o'rganib chiqish zarur. Ta'lim sohasini rivojlantirish hamda har bir sohalarni axborotlashtirish, zamonaviy axborot texnologiyalarini qo'llash, sohasida oid pedagog kadrlar tayyorlash, pedagoglarning zamonaviy axborot-kommunikasiya texnologiyalardan foydalanish malakasini oshirish zarur.

Saytning eng birinchi bosqichi – bu asosiy sahifaning dizaynidir. Ushbu qo'llanmada Web-saytlarni yaratishda qo'llaniladigan Macromedia Dreamweaver, Macromedia Flash, va HTML - gipermatnlarni belgilash tilidan CMS texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari haqida ma'lumot berilgan. Professional dasturlar qatoriga kiruvchi Dreamweaver dasturi o'zining barcha imkoniyatlari bilan har qanday murakkablik va masshtabdagi Web sahifalarni yaratish va o'zgartirishga mumkin.

1-Mavzu. Pedagogik web dizayin fani maqsadi va vazifalari.

Reja:

1. Pedagogik web dizayin fani maqsadi va vazifalari
2. Web dizayin tarixi
3. Pedagogik web dizayin tushunchasi

Internet XX asrda insoniyat hayotiga tez kirib keldi. Mamlakatimizda jumladan, rivojlanayotgan mamlakatlarda tarqalishi o'n yildan kamroq vaqt kerak bo'ldi. U nafaqat dunyodagi eng yirik axborot resursiga, balki eng muhim, eng tezkor aloqa vositasiga aylandi. Turli mamlakatlardan kelgan odamlar qisqa vaqt ichida bir-birlari bilan muloqot qilish imkoniga ega bo'ldilar.

Pedagogika (yun. paidagogike) — tarbiya, ta'lim hamda ma'lumot berishning nazariy va amaliy jihatlarini o'rganuvchi fanlar majmuasi. Pedagogika oliy ta'lim muassasalri va ayrim boshqa o'quv yurtlarida mutaxassislik dasturi asosida o'rganiladigan o'quv predmeti ham pedagog deb yuritiladi. Pedagogika fan sifatida bola tarbiyasining nazariy asoslari bilan shug'ullangan. Zamonaviy pedagog bolalar bilan birgalikda kattalarning ham o'quv-tarbiyaviy, madaniy hamda ma'naviy-ma'rifiy tarbiyasi bilan shugullanishni ko'zda tutadi. O'zbekiston Respublikasida Pedagoglarga barkamol shaxs ma'naviyatini shakllantirishning asosiy vositasi sifatida yondashiladi.

Pedagog tarbiya jarayonining qonuniyatlari, tarkibi va uni tashkil etish mexanizmlarini tadqiq etadi, tarbiyaviy va o'quv ishlarining mazmuni, tamoyillari, ularni tashkil etish shakl, usul hamda yo'sinlarini belgilab beradi.

Shaxsni tarbiyalash, o'qitish va shakllantirish Pedagogning asosiy funksiyasi hisoblanadi. Shaxsni tarbiyalash Pedagogikanidagi asosiy tushuncha sanalib, oila va jamiyatning barkamol shaxsni shakllantirishga yo'naltirilgan

birgalikdagi faoliyatini anglatadi. Tarbiya yordamida inson shaxsining ma'naviy jihatlarini qaror toptirish ko'zda tutiladi. Dunyoqarash, e'tiqod, ezgulik, go'zallik, yaxshilik, adolatga doyr qarash va ko'nikmalarning shaxs sifa-tiga aylantirilishi tarbiya yordamidagina amalga oshiriladi. Insonlar ora-sida yashash, hayotda turmush kechirish va faoliyat ko'rsatish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalar yig'indi-sini o'zlashtirishga qaratilgan faoliyat o'qitish tushunchasini ifoda etadi. O'qitish natijasida shaxs zaruriy bilimlar bilan ta'minlanib, kelgusida turli darajadagi maxsus ma'lumotni olish imkoniga ega bo'ladi. Tarbiyalash va o'qitish natijasida odamda muayyan shaxs sifatlari shakllantiriladi. Shaxe tarbiyalash va o'qitish orqali o'zida oldin bo'lmagan ma'naviy-intellektual sifatlarga ega bo'ladi. Bu hol shaxsning umri mobaynida uzluksiz davom etadi va uning rivojlanishiga omil bo'ladi.

Inson va uni shakllantirishga doir fan sifatida Pedagogika falsafa, etika, estetika, madaniyatshunoslik, psixologiya, iqtisodiyot, siyosatshunoslik, demografiya, tarix, adabiyot, tibbiyot, mat. va boshqa fanlar bilan uzviy bog'liq. Pedagogika fani va amaliyoti taraqqiyotida bu fanlarning nazariy asoslari, tadqiqot metodlari, ilmiy xulosalarni aniqlash, taxlil qilish hamda umumlashtirish usullaridan foydalanadi.

Pedagogikada ta'lim va tarbiya jarayonlarining qaysi jihatlarini o'rganishdan kelib chiqadigan bir qancha soha va bo'limlar mavjud. O'qitishning maqsadi, vazifalari, tamoyillari, usullari bilan shug'ullanadigan sohasi didaktikadir. Shaxsning axloqiy sifatlarini tarkib toptirish, unda e'tiqod, dunyoqarash, axloq singari ma'naviy jihatlarni shakllantirish masalalarini pedagogikaning tarbiya nazariyasi va amaliyoti tarmog'i o'z ichiga oladi. Ta'lim-tarbiyani tashkil etish, uyushtirish va uni boshqarish singari tashkiliy-pe-dagogik ishlar qonuniyati pedagogikaning mak-tabshunoslik sohasi tomonidan ishlab chiqiladi. pedagogika hamisha muayyan yoshdagi, ma'lum hayotiy va akliy tajribaga ega bo'lgan kishilar bilan ish ko'radi.

Shuning uchun ham pedagogikaning qonuniyatlarini belgilashda ta'limtarbiya oluvchining yosh xususiyatlarini hisobga olish hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'ladi.

Pedagogik dizayn - pedagogikadagi kasbiy faoliyatning eng yuqori darajasi bo'lib, o'qituvchi (o'qituvchi) ijodida namoyon bo'ladi.

1. Pedagogik web dizayn fani maqsadi va vazifalari

Veb-dizayn - bu veb-saytlar va sahifalarni yaratish va ularga xizmat ko'rsatish bilan bog'liq bo'lgan barcha faoliyatlarni amaliy o'zaro ta'sirning bir qismi va ma'lum estetik fazilatlarga ega mahsulot sifatida o'z ichiga olgan dizayn sohasini belgilaydigan atama. Veb-dizayn jarayoni qalam bilan chizilgan dastlabki g'oyadan tortib, vizual ishlash, axborot arxitekturasi va veb-saytdan haqiqiy foydalanish jarayonida dizaynni yangilashgacha bo'lgan ishlab chiqarish yo'lining to'liq tsiklini o'z ichiga oladi.

Veb-dizayn atama sifatida yuqorida ko'rsatilgan faoliyat yo'nalishi natijasini ham nomlashi mumkin, ya'ni bu so'z veb-sayt yoki veb-sahifa interfeysining tuzilishi, funkcionalligi, uslubi va tashqi ko'rinishini tavsiflash uchun ishlatiladi. Bundan tashqari, veb-dizayn kontent yaratish va boshqarishni ham o'z ichiga olishi mumkin.

Demak, bu atamaning o'zi juda keng va qamrovli ekanligini ko'rish oson. Shu sababli, veb-dizayn inson faoliyati sohasi sifatida ko'plab fanlar va amaliyotlar chorrahasida joylashgan. Ular orasida biz quyidagilarni ta'kidlashimiz kerak:

- chizish va kompozitsiya
- rasm va rang nazariyasi
- mantiq va sxematiklik
- tahlil va statistika
- tasviriy san'at
- dasturlash
- foydalanuvchi tadqiqoti